

**SAKARYA BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

**2013 YILI SAYIŞTAY
DENETİM RAPORU**

Eylül 2014

İÇİNDEKİLER

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ.....	1
DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU.....	3
SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	3
DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI.....	5
DENETİM GÖRÜŞÜ	10
EKLER	11

KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Büyükşehir Belediyesinin, bütçe ve mali işlemlerinin tabi olacağı esaslar 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda ile Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilmektedir. Kurumun muhasebe ve kayıt düzeni ile üretilen raporlar, defter ve cetveller yukarıda adı geçen yönetmeliğe göre oluşturulmuştur.

Sakarya Büyükşehir Belediyesi 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre kendi bütçesini hazırlamaya yetkili olup ilgili mali yıl bütçesinin Büyükşehir Belediye Meclisince onaylanması gerekmektedir.

Kurumdaki daire başkanları mali sorumluluk yönünden harcama yetkilisi konumundadır ve her daire başkanlığı kendi bütçesini oluşturmak ile görevlidir. Kurumun genel bütçe ve muhasebe işlemleri ise Mali Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesinde yürütülmektedir.

Sakarya Büyükşehir Belediyesinin 2013 yılı bütçe tahminleri ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki şekildedir:

	2013 Yılı Gelir Tahmini (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
A-Bütçe Gelirlerinin Türü(800)	175.000.000,00	205.006.662,50
01.Vergi Gelirleri	5.500.000,00	6.748.918,09
03.Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	16.500.000,00	20.428.157,32
04.Alınan Bağış ve Yardımlar	0	0
05.Diğer Gelirler	130.000.000,00	177.753.455,82
06.Sermaye Gelirleri	23.000.000,00	107.289,08
08.Alacaklardan Tahsilât.	25.000,00	0
09.Red ve İadeler	- (25.000,00)	- (31.157,81)
B-Bütçe Giderlerinin Türü(830)	205.000.000,00	183.320.920,23
01.Personel Giderleri	29.500.000,00	33.426.591,83
02.Prim Giderleri	4.750.000,00	5.230.742,22
03.Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	65.965.000,00	77.469.181,30
04.Faiz Giderleri	12.000.000,00	11.225.943,59
05.Cari Transferler	9.500.000,00	9.304.072,10
06.Sermaye Giderleri	64.935.000,00	46.664.389,19
07.Sermaye Transferleri	100.000,00	0

08.Borç Verme	250.000,00	0
09.Yedek ödenek	18.000.000,00	0

Sakarya Büyükşehir Belediyesinin son üç yıla ait "Bütçe Uygulama Sonuçları Tablosu aşağıdaki şekildedir:

	2011 Yılı (TL)	2012 Yılı (TL)	2013 Yılı (TL)
A-Bütçe Gelirlerinin Türü(800)	120.713.002,16	159.250.623,07	205.006.662,50
01.Vergi Gelirleri	4.160.825,20	6.115.313,30	6.748.918,09
03.Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	14.551.086,91	18.251.488,08	20.428.157,32
04.Alınan Bağış ve Yardımlar	843.783,76	323.165,36	0
05.Diğer Gelirler	101.401.900,78	134.276.430,50	177.753.455,82
06.Sermaye Gelirleri	1.732.399,68	368.867,27	107.289,08
08.Alacaklardan Tahsilât.	6.812,17	0	0
09.Red ve İadeler	-(1.983.806,34)	-(84.641,44)	-(31.157,81)
B-Bütçe Giderlerinin Türü(830)	122.820.251,40	180.900.901,86	183.320.920,23
01.Personel Giderleri	23.866.136,72	28.787.538,01	33.426.591,83
02.Prim Giderleri	4.436.617,02	4.654.698,90	5.230.742,22
03.Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	49.847.831,27	61.161.986,67	77.469.181,30
04.Faiz Giderleri	6.626.079,95	9.917.302,13	11.225.943,59
05.Cari Transferler	8.956.345,46	6.448.839,41	9.304.072,10
06.Sermaye Giderleri	28.880.573,55	69.930.536,74	46.664.389,19
07.Sermaye Transferleri	206.667,43	0	0

17.12.2011 tarih ve 28145 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esasların 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgeler şunlardır:

- a) Birleştirilmiş veriler defteri,
- b) Geçici ve kesin mizan,
- c) Bilanço,
- ç) Belgeler:
  - 1) Kasa sayım tutanağı,
  - 2) Banka mevcudu tespit tutanağı,
  - 3) Alınan çekler sayım tutanağı,

- 4) Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- 5) Teminat mektupları sayım tutanağı,
- 6) Değerli kâğıtlar sayım tutanağı,
- 7) Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli

d) 10.12.2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamındaki idarelerin bütçe uygulama sonuçlarına ait tabloları:

- 1) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- 2) Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,

e) Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim bunlar ile aynı yönetmeliğin 8 inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır. Denetim görüşü kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmekle sorumludur.

DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1:

Faaliyet Alacaklarının Muhasebeleştirilmesinde Tahakkuk Esasına Uyulmaması

120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve bir yıl içerisinde tahsili öngörülen faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 83 üncü maddesi uyarınca ilgili servislerce tahakkuk bordroları ya da tahakkuk fişleri ile muhasebe birimine bildirilen gelirlerden alacak tahakkukları düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kaydı yapılır. Faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabında izlenir.

Sakarya Büyükşehir Belediyesinin mizan ve yevmiyelerinin incelenmesi sonucunda bu alana ilişkin aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- a) 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabının önce borcuna kayıt yapılarak gelir tahakkukları tutarının muhasebeleştirilmesi, daha sonra hesabın alacağından tahsil edilen tutarların düşmesi gerekirken, önce tahsilâtlar kaydedilip daha sonra tahsilat toplamı kadar tahakkuk kaydı ay sonlarında toplu olarak yapılmıştır.

Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk ettirilen her türlü gelir tutarının, tahsil edilip edilmediğine bakılmaksızın 600 Gelirler Hesabına alacak ve 120/220 Gelirlerden Alacaklar Hesabına borç olarak kaydedilmesi gerekmektedir. 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına, tahsilat gerçekleşmeden tahakkuk kaydı yapılmadığı için, Belediyenin tahakkuk etmiş toplam alacağının gelir türleri itibariyle ne kadar olduğu bilinmemektedir. Etkin bir alacak yönetim yapısının kurulabilmesi için Belediyenin tahakkuk etmiş tüm alacaklarını vade yapısına göre ilgili hesaplarda izlemesi, tahsilat, takip, terkin, tecil gibi işlemlerini de muhasebeleştirdiği toplam tutar üzerinden yapması gerekmektedir. 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına yapılan kayıtların tahakkuk esasına aykırı bir şekilde gerçekleştirilmesi bu hesap grubundaki ilgili diğer hesapların da (121-122-220) doğruluğu ve güvenilirliğini etkilemektedir. Belediye gelirleri olarak tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarının, tahakkuk esaslı muhasebe ilkelerine uygun bir biçimde, önce

tahakkuk daha sonra tahsilât kaydı yapılarak ilgili hesaplarda muhasebeleştirilmesi sağlanmalıdır.

- b) Sakarya Büyükşehir Belediyesinin makbuz karşılığı peşin olarak tahsil ettiği çeşitli harçları 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında takip ettiği tespit edilmiştir. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre belediyelerce makbuz karşılığı peşin olarak tahsil edilen harçlar (işgal harcı, işyeri açma izni harcı, taşıt araçları işletme ruhsat harcı) tahakkuku tahsiline bağlı vergi gelirleridir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 83 üncü maddesi uyarınca nitelikleri itibariyle tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilatların 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabı ile ilişkilendirilmemesi, ilgili olduğu diğer hesaplarda muhasebeleştirilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Faaliyet alacaklarının muhasebeleştirilmesinde tahakkuk esasına uyulma konusunda ve nitelikleri itibariyle tahakkuku tahsiline bağlı bütçe geliri olarak yapılan tahsilâtların ilgili olduğu hesaplarda muhasebeleştirilmesi için gereği yapılmıştır.

Sonuç olarak: Her ne kadar kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hata kabul edilerek gereği yapıldığı ifade edilmiş ise de; görüş verilen mali tablolarda gerekli düzeltmeler yapılmamıştır.

BULGU 2:

121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına Yapılan Hatalı Kayıtlar

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 85 inci maddesine göre; 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı, mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen faaliyet alacaklarından takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilât, tecil ve terkinlerin izlenmesi için kullanılır. Sakarya Büyükşehir Belediyesinin mizan ve yevmiyelerinin incelenmesi sonucunda bu alana ilişkin aşağıdaki tespitler yapılmıştır:

- a) 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında, takibe alınan tutarlar ve bu tutarlardan yapılan tahsilâtların izlenmesi gerekirken, vadesinde gerçekleşen normal tahsilâtların da, hatalı bir şekilde bu hesapla ilişkilendirildiği görülmüştür. 121 nolu hesabın borcuna önce takibe alınan alacakların kaydedilip, hesapta kayıtlı tutarlar üzerinden tahsilâtların

gerçekleştirilmesi gerekirken, takipsiz alacaklar da bu hesapta muhasebeleştirilmiştir.

- b) Sakarya Büyükşehir Belediyesi Gelir Müdürlüğüne hazırlanmış olan “Tahsilât Bilgileri İcmali”nde yer alan takipli tahsilâtlar ile 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında kayıtlı tutarlar arasında uyumsuzluk bulunmaktadır.

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Gelir Müdürlüğü tarafından hazırlanan tahsilat ve tahakkuk raporları incelendiğinde; yapılan tahsilatlara ilişkin tahakkuk kayıtlarının ilgili faaliyet alacağı hesabında muhasebeleştirilmediği, daha önce de belirtildiği üzere tahsilat tutarı kadar tahakkuk kaydının sonradan yapıldığı görülmüştür. Belediyenin Gelir Müdürlüğü tarafından tahakkuk ettirilen ve tahsilâtı sağlanan tutarların muhasebeleştirilmesi, Bütçe ve Muhasebe Müdürlüğü tarafından zamanında ve gerçek durumu yansıtacak şekilde yapılamamaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 83 üncü maddesi uyarınca ilgili birimlerce gün içinde alacak tahakkukları yapılan gelirlerin gün sonunda muhasebe birimine bildirilmesi ve ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılması gerekmektedir. Ancak, mevcut durumda Belediyenin Gelir Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen tahakkuk ve tahsilât işlemlerinin muhasebeleştirilmesi günlük işlemler bazında yürütülememektedir. Daha önce tahakkuk kaydı yapılmayan tahsilâtlar, Yönetmeliğe aykırı olarak, tahsilât gerçekleştiği an ilgili faaliyet hesabına kaydedilmekte, kaydedilen toplam tahsilat kadar tahakkuk kaydı ay sonlarında toplu olarak yapılmaktadır. Gelir Müdürlüğü tarafından tahakkuk ettirilen tutarlar muhasebe birimi tarafından günlük olarak muhasebeleştirilmemekte, tahsilât gerçekleşmeden de ilgili muhasebe hesaplarına yansıtılamamaktadır. Belediyenin alacağı niteliğinde olan bu tutarların, tahakkuk kaydının tahsilâtтан sonra yapılması alacak yönetimi, tahsil ve takibi konusunda önemli yapısal problemler olduğunu göstermektedir. Belediyenin tahsil ettiği tutarın, tahakkuk eden ve tahsil etmesi gereken tutar olduğuna ilişkin doğrulama muhasebe kayıt ve hesaplarından yapılamamaktadır. Benzer şekilde, tahakkuk kaydı yapılmayan ve zamanında tahsilâtı sağlanamayan faaliyet alacakları için gecikme faizi işletilip işletilmediği de tespit edilememiştir.

Kamu idaresi cevabında: Alacakların takibinde ilgili hesapların hatasız bir şekilde muhasebeleştirilmesi ile ilgili birimlerce gün içinde alacak tahakkukları yapılan gelirlerin gün sonunda muhasebe birimine bildirilerek ve ilgili hesaplara alınarak tahakkuk kayıtlarının yapılabilmesi için gereği yapılmıştır.

Sonuç olarak: Her ne kadar kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hata kabul edilerek gereği yapıldığı ifade edilmiş ise de; görüş verilen mali tablolarda gerekli düzeltmeler yapılmamıştır.

BULGU 3:

220 Gelirlerden Alacaklar Hesabına Yapılan Hatalı Kayıtlar

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 148 inci maddesine göre; 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabı mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen ve içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahsili gereken, gelirlerden alacakların izlenmesi için kullanılmaktadır. Sakarya Büyükşehir Belediyesinin mizan ve yevmiyelerinin incelenmesi sonucunda; vade yapısı ve niteliği itibariyle 220 Gelirlerden Alacaklar Hesabıyla ilişkilendirilmemesi gereken faaliyet alacaklarının, yapılan hatalı kayıtlarla bu hesapta muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Belediye, tahakkuk etmiş gelirlerini muhasebe yönetmeliğinin öngördüğü şekilde muhasebeleştirerek, ilgili alacak hesaplarında gerçek durumu yansıtabilecek şekilde, tam ve doğru olarak takip edememektedir. Bu nedenle, Gelir Müdürlüğü'nden, gelir kalemleri bazında alınan rakamlar ile muhasebe kayıtları arasında farklılıklar tespit edilmiştir. Gelir Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen tahakkuk ve tahsilat işlemleri, muhasebe kayıtlarına zamanında, tam ve doğru olarak yansıtılmamakta, bu nedenle 120-121-122-220 Faaliyet Alacakları Hesapları, Belediyenin bu alana ilişkin gerçek mali durumu göstermemektedir. Bahsi geçen husus 2013 yılında hazırlanan mali bilgi ve tabloları etkilemektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulgu konusu işlemlerin, muhasebe kayıtlarına zamanında, tam ve doğru olarak yansıtılabilmesi için gereği yapılmıştır.

Sonuç olarak: Her ne kadar kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hata kabul edilerek gereği yapıldığı ifade edilmiş ise de; görüş verilen mali tablolarda gerekli düzeltmeler yapılmamıştır.

BULGU 4:

127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına Yapılan Hatalı Kayıtlar

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 92 nci maddesi A bendine göre; 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı, mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile faaliyet dönemi içinde tahsili gereken diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır. Sakarya Büyükşehir Belediyesinin mizan ve yevmiyelerinin incelenmesi sonucunda; bütçeye gelir kaydedilmek üzere taksitsiz satılan toplam 107.289,00 TL tutarındaki arsa satışında 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanıldığı tespit edilmiştir. Sakarya Büyükşehir Belediyesinin bu hususla ilgili gerçek durumu yansıtacak şekilde, tam ve doğru olarak muhasebe kayıtlarına ve ilgili mali tablolara yansıtması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Bulgu konusunun tam ve doğru olarak muhasebe kayıtlarına ve ilgili mali tablolara yansıtılması için gereği yapılmıştır.

Sonuç olarak: Her ne kadar kamu idaresi cevabında, bulguda belirtilen hata kabul edilerek gereği yapıldığı ifade edilmiş ise de; görüş verilen mali tablolarda gerekli düzeltmeler yapılmamıştır.

BULGU 5:

Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresine Olan Borçların Muhasebeleştirilmemesi

2012 yılı geçici mizanında 333 Emanetler Hesabında izlenen 14.042.222,00 TL tutarındaki Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi emaneti “altyapı hasar bedeli” olarak değerlendirilmiş, 2013 yılında bütçeye gelir kaydedilerek emanet hesabından çıkartılmıştır.

Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresinin 2013 yılı geçici mizanı incelendiğinde ise; Sakarya Büyükşehir Belediyesine gönderilen tutarlar borç verme olarak değerlendirilmekte ve 232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabında izlenmektedir. Hesabın, 2013 yılsonunda Sakarya Büyükşehir Belediyesinden olan alacak tutarını gösteren bakiyesi 111.076.593,00 TL’dir. Bahsi geçen tutarın, 5216 sayılı Büyükşehir Kanununun 27 nci maddesine istinaden Kuruluşun Belediyeye verdiği borç toplamını gösterdiği anlaşılmıştır. Sonuç olarak, Sakarya Büyükşehir Belediyesi tarafından bir kısmı altyapı hasar bedeli olarak gelir kaydedilen tutar, Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından Belediyeye borç verme

olarak değerlendirilmekte ve alacak olarak muhasebeleştirilmektedir. Belediyenin mali tabloları incelendiğinde ise Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresinden 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 27 nci maddesi kapsamında borçlanılan tutarların muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir. Sakarya Büyükşehir Belediyesi'nin emanet hesabından çıkartarak gelir kaydettiği 14.042.222,00 TL'nin içerisinde, hem Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresinden alınan borçların, hem de Su ve Kanalizasyon İdaresinin altyapı hasar bedeli olarak gönderdiği tutarların yer aldığı anlaşılmıştır.

Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresinden 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 27 nci maddesi uyarınca alınan bu borcun, niteliği itibariyle 303/403 Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesaplarında takip edilmesi gerekirken, Sakarya Büyükşehir Belediyesi kesin mizanında ilgili hesapta buna ilişkin bir muhasebe kaydı bulunmamaktadır. Sakarya Büyükşehir Belediyesinin Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresine olan borcunu, gerçek durumu yansıtabilecek şekilde, tam ve doğru olarak muhasebe kayıtlarına ve ilgili mali tablolara yansıtması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında: Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresinden alınan ve 333 nolu hesabın alt kodunda takip edilen ilgili tutar gelire irat kaydedilmiştir.

Sonuç olarak: SASKİ (Sakarya Su ve Kanalizasyon İdaresi) 2013 yılı geçici mizanı incelendiğinde; Büyükşehir Belediyesi'ne borç verilmesi mahiyetinde kayıtlı olan 111.076.593,00 TL tutara ilişkin yapılması gereken herhangi bir işlem gerçekleştirilmemiştir ve kurumlar arasında borca ilişkin bir mutabakat henüz sağlanamamıştır. SASKİ ile Belediye kayıtları arasındaki tutarsızlık 2014 yılı itibariyle de devam etmektedir.

DENETİM GÖRÜŞÜ

Sakarya Büyükşehir Belediyesi 2013 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Faaliyet Alacakları ve Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

EKLER**EK-1: KAMU İDARESİ MALİ TABLOLARI****SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BİLANÇOSU****Döküm Aralığı :01/01/2013 - 31/12/2013**

AKTİF HESAPLAR		2013 YILI	PASİF HESAPLAR		2013 YILI
I	DÖNEN VARLIKLAR	99.622.108,49	III	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	269.547.431,60
10	HAZIR DEĞERLER	2.435.756,77	30	KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	116.122.782,54
100	KASA HESABI	0,00	300	BANKA KREDİLERİ HESABI	15.739.496,89
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	0,00	303	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	100.383.285,65
102	BANKA HESABI	2.208.632,19	304	CARI YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	0,00
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI	0,00	309	KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
104	PROJE ÖZEL HESABI	0,00	31	KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00
105	DÖVİZ HESABI	0,00	310	CARI YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	0,00	32	FAALİYET BORÇLARI	39.880.716,89
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	20.355,56	320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	39.880.716,89
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	206.769,02	322	BÜTÇELESTİRİLECEK BORÇLAR HESABI	0,00
11	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	33	EMANET YABANCI KAYNAKLAR	3.620.086,39
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00	330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.238.756,85
118	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00	333	EMANETLER HESABI	1.381.329,54
12	FAALİYET ALACAKLARI	18.446.526,59	34	ALINAN AVANSLAR	0,00
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	7.655.087,06	340	ALINAN SİPARİS AVANSLARI HESABI	0,00
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ	10.768.799,40	349	ALINAN DİĞER AVANSLAR	0,00

	ALACAKLAR HESABI			HESABI	
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	0,00	36	ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	108.496.608,55
126	Verilen Depozito ve Teminatlar Hs.	22.640,13	360	ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	2.258.847,12
13	KURUM ALACAKLARI	2.159.705,00	361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	2.081.090,81
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	0,00	362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA	100.240,95
137	TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI HESABI	2.159.705,00	363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	0,00
14	DİĞER ALACAKLAR	212.418,94	368	VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA	104.056.429,67
140	KİSİLERDEN ALACAKLAR HESABI	212.418,94	37	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	828.956,00
15	STOKLAR	5.465.521,02	372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIGI HESABI	828.956,00
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	5.465.521,02	379	DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI HESABI	0,00
153	TİCARİ MALLAR HESABI	0,00	38	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER	598.281,23
157	DİĞER STOKLAR HESABI	0,00	380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
16	ÖN ÖDEMELER	766.149,07	381	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	598.281,23
160	İS AVANS VE KREDİLERİ HESABI	0,00	39	DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	391	HESAPLANAN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	0,00
162	BÜTÇE İSİ AVANS VE KREDİLER HESABI	766.149,07	397	SAYIM FAZLALARI HESABI	0,00
164	AKREDİTİFLER HESABI	0,00	399	DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	0,00
165	MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE	0,00	IV	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	297.031.435,14
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE	0,00	40	UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	296.679.636,64
167	DOĞRUDAN İS PROJESİ KREDİ KULLANIMLARI	0,00	400	BANKA KREDİLERİ HESABI	46.000.439,01
18	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	0,00	403	KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	250.679.197,63
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	0,00	404	TAHVİLLER HESABI	0,00
19	DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	70.136.031,10	409	UZUN VADELİ DİĞER İÇ	0,00

				MALİ BORÇLAR HESABI	
190	DEVREDEN KATMA DEGER VERGİSİ HESABI	70.136.031,10	41	UZUN VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	0,00
191	INDIRILECEK KATMA DEGER VERGİSİ HESABI	0,00	410	DIŞ MALİ BORÇLAR HESABI	0,00
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	0,00	43	DİĞER BORÇLAR	0,00
II	DURAN VARLIKLAR	392.298.331,61	430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	0,00
21	MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	0,00	438	KAMUYA OLAN ERTELENMİŞ VEYA	0,00
217	MENKUL VARLIKLAR HESABI	0,00	44	ALINAN AVANSLAR	0,00
218	DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	0,00	440	ALINAN SİPARİS AVANSLARI HESABI	0,00
22	FAALİYET ALACAKLARI	21.588,64	449	ALINAN DİĞER AVANSLAR HESABI	0,00
220	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	21.588,64	47	BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0,00
222	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	0,00	472	KIDEM TAZMİNATI KARSILIGI HESABI	0,00
23	KURUM ALACAKLARI	0,00	479	DİĞER BORÇ VE GİDER KARSILIKLARI HESABI	0,00
232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	0,00	48	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER	351.798,50
24	MALİ DURAN VARLIKLAR	29.388.838,58	480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	0,00
240	MALİ KURULUSLARA YATIRILAN SERMAYELER	14.972.760,58	481	GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	351.798,50
241	MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUSLARA YATIRILAN	14.416.078,00	49	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI	0,00
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	362.207.505,77	499	DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	0,00
250	ARAZI VE ARSALAR HESABI	137.930.388,87	V	ÖZKAYNAKLAR	-74.658.426,64
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	59.658.756,22	50	NET DEĞER	-305.269.172,41
252	BİNALAR HESABI	104.200.168,90	500	NET DEĞER HESABI	-305.269.172,41
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	7.897.079,58	52	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,00
254	TASITLAR HESABI	49.647.833,59	522	YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	0,00
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	7.146.156,94	57	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET	163.402.715,71

256	DİGER MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00	570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	163.402.715,71
257	BIRIKMIS AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-37.574.311,62	58	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET	0,00
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	33.301.433,29	580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	0,00
259	YATIRIM AVANSLARI HESABI	0,00	59	DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	67.208.030,06
26	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	680.398,62	590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	67.208.030,06
260	HAKLAR HESABI	709.460,62			
264	ÖZEL MALİYETLER HESABI	0,00			
268	BIRIKMIS AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-29.062,00			
28	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	0,00			
280	GELECEK YILLARA AIT GİDERLER HESABI	0,00			
29	DİGER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR	0,00			
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN	0,00			
297	DİGER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,00			
299	BIRIKMIS AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00			
	AKTİF TOPLAM	491.920.440,10		PASİF TOPLAM	491.920.440,10

SAKARYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

HESAP KODU	GİDER VE GELİRLER	2011 YILI	2012 YILI	CARİ YIL(2013)
FAALİYET GİDERLERİ TOPLAMI		89.104.471,71	89.747.331,50	158.659.970,91
630.01	Personel Giderleri	23.866.136,72	28.787.538,01	33.426.591,83
630.02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet	4.436.617,02	4.654.698,90	5.230.742,22
630.03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	41.222.579,14	38.103.222,34	58.513.990,57
630.04	Faiz Giderleri	6.626.079,95	10.362.276,58	4.470.931,83
630.05	Cari Transferler	5.687.690,32	2.843.024,82	4.844.187,93
630.07	Sermaye Transferleri	116.667,43	0,00	0,00
630.11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	0,00	530,83	0,00
630.12	Gelirlerin Ret Ve İadesinden	1.879.879,11	36.012,48	5.907,60
630.13	Amortisman Giderleri	5.268.822,02	4.960.027,54	6.564.858,59
630.14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	0,00	0,00	45.602.760,34
FAALİYET GELİRLERİ TOPLAMI		23.773.929,10	47.139.662,75	225.868.000,97
600.01	Vergi Gelirleri	3.777.674,76	7.069.236,38	12.301.207,85
600.03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.480.258,74	16.199.076,54	25.710.837,75
600.04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel	843.783,76	323.165,36	1.654.968,16
600.05	Diğer Gelirler	5.672.211,84	23.548.184,47	186.200.987,21
NET FAALİYET SONUCU		-65.330.542,61	-42.607.668,75	67.208.030,06

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06100 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 40 94

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<http://www.sayistay.gov.tr>